

Beleidsnota armoedebeleid in Deventer voor het jaar 2011



Deventer, oktober 2010
Team Kwaliteitszorg en Ontwikkeling

Inhoudsopgave

| | |
|--|-----------|
| Voorwoord | 3 |
| 1. Inleiding | 4 |
| 1.1 Aanleiding | 4 |
| 1.2 Samenvatting | 4 |
| 1.3 Leeswijzer | 4 |
| 2. Visie op nieuw armoedebeleid 2011-2014 | 5 |
| 2.1 Landelijke visie op armoedebeleid | 5 |
| 2.2 Deventer visie op armoedebeleid | 5 |
| 2.3 Uitgangspunten voor nieuw armoedebeleid | 6 |
| 3. Financiële scenario's voor nieuw armoedebeleid 2011-2014 | 9 |
| 3.1 Scenario 1: Ongewijzigde voortzetting van beleid | 9 |
| 3.2 Scenario 2: Budgetneutraal beleid | 10 |
| 3.3 Scenario 3: Gewijzigd beleid, inclusief wensen van de Clientenraad | 11 |
| Bijlagen | 12 |
| Bijlage 1: Aanbevelingen Clientenraad nieuw armoedebeleid | 12 |

Voorwoord

Iedereen in Deventer moet in staat zijn een fatsoenlijk leven te leiden. Als je buiten je schuld een tekort aan geld hebt waardoor een normaal leven op het spel komt te staan, dan kun je rekenen op je gemeente. De gemeente Deventer kent al jarenlang een goed beleid ten aanzien van mensen die minder vanzelfsprekend kunnen meekomen in de samenleving.

Het begrip armoede leidt dikwijls tot discussie. Ben je arm als je geen geld hebt om te wonen, te eten en je te kleden? Of ben je arm als je om financiële redenen buiten de maatschappij komt te staan? En wat als je kinderen niet kunnen meekomen met hun klasgenoten? Je zelf langzaam vereenzaamt?

In Deventer gaan we er van uit dat iedereen het recht heeft op niet alleen de minimale levensbehoeften als voeding, woning en kleding maar ook op een goede sociale omgeving. Daarnaast vinden we dat mensen zich optimaal moeten kunnen ontplooien en dat zij hun persoonlijke kwaliteiten moeten kunnen ontwikkelen. Die kwaliteiten hebben we als lokale samenleving ook nodig om samen te kunnen groeien en voor elkaar te blijven zorgen. In dat kader staat natuurlijk de eigen verantwoordelijkheid van burgers voorop. Degenen die moeite hebben om de weg te vinden naar gemeentelijke voorzieningen of regelingen, dienen we daarbij te ondersteunen. Wel vind ik dat van mensen verwacht mag worden dat zij iets teruggeven aan de maatschappij als zij gebruik maken van dergelijke voorzieningen. In het armoedebestrijdings- en participatiebeleid voor de komende jaren vind ik wederkerigheid dan ook van wezenlijk belang. Niet alleen vanwege het 'voor wat hoort wat' beginsel maar juist ook vanwege het respect voor de cliënt, die actief de kans geboden krijgt zijn eigen kwaliteiten in te zetten voor de lokale samenleving.

Wethouder mevrouw mr. M.J.G. de Jager-Stegeman

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De “Evaluatie van het Deventer armoedebeleid in de periode van 2008 tot en met 2010” geeft een terugblik op het gemeentelijk armoedebeleid over die jaren. De evaluatie is de basis voor het nieuwe Deventer armoedebeleid. In onderhavige nota wordt het beleid voor armoedebestrijding voor het jaar 2011 beschreven.

1.2 Samenvatting

Het college van burgemeester en wethouders van Deventer vindt het belangrijk om beleid te ontwikkelen voor mensen met een laag inkomen. In het coalitieakkoord heeft het college uitgesproken dat meedoen in de maatschappij mogelijk moet zijn voor iedereen, dus ook voor mensen met een laag inkomen. Burgers hebben hierin wel een eigen verantwoordelijkheid.

Het nieuwe armoedebeleid kent de volgende uitgangspunten:

1. De eigen verantwoordelijkheid van de burger voorop
2. Inkomensondersteunende maatregelen bieden voor mensen met een laag inkomen.
3. Meedoen bevorderen van met name kinderen uit arme gezinnen.
4. Sociaal isolement doorbreken door vraaggericht te werken.
5. Wederkerigheid onderdeel laten zijn bij gebruik minimaregelingen.
6. Samenwerking verstevigen tussen verschillende organisaties die zich op het gebied van armoedebestrijding en participatiebevordering begeven.
7. Een integrale benadering van armoedebeleid.

Aan de raad worden drie scenario's voorgelegd, elk met eigen financiële gevolgen:

Scenario 1: Ongewijzigde voortzetting van beleid:

Het beleid van de afgelopen jaren wordt ongewijzigd voortgezet. De minimaregelingen worden op hetzelfde niveau gehouden. Dit betekent echter wel een aanzienlijk tekort op de begroting (meer dan 5 ton euro).

Scenario 2: Budgetneutraal beleid:

De Bijdrageregeling voor ouderen wordt afgeschaft, omdat er sprake was van een dubbele regeling voor activiteiten voor ouderen (naast de Bijdrageregeling konden ouderen voorheen ook gebruik maken van Rechetop!). In het nieuwe beleid is er voor ouderen enkel de mogelijkheid om gebruik te maken van Rechetop! Daarnaast blijft de Duurzame Gebruiksgoederenregeling bestaan, maar de criteria om voor de regeling in aanmerking te komen worden gelijk getrokken met die van de langdurigheidtoeslag (inkomensnorm beide 100% van de bijstandsnorm en een referteperiode van vijf jaar). Verder wordt een afbouw van middelen in de Rechetop! Beweging doorgevoerd en worden de budgetten voor de Rechetop! Financiële Regeling en Stichting Leergeld verhoogd.

Scenario 3: Gewijzigd beleid, inclusief wensen van de Clientenraad:

De Bijdrageregeling voor ouderen wordt afgeschaft en de criteria van de Duurzame Gebruiksgoederenregeling worden gelijk getrokken met de langdurigheidtoeslag, waarbij de inkomensnorm op 120% van de bijstandsnorm wordt gezet en een referteperiode van vijf jaar geldt. Verder wordt een afbouw van middelen in de Rechetop! Beweging doorgevoerd en worden de budgetten voor de Rechetop! Financiële Regeling en Stichting Leergeld verhoogd. Tot slot wordt het project ‘verstrekken van gratis internetabonnementen voor kinderen’ gecontinueerd en zelfs uitgebreid naar de doelgroep ‘volwassenen’ die een laag inkomen hebben. Dit betekent echter wel een groot tekort op de begroting (meer dan een miljoen euro).

1.3 Leeswijzer

In deze nota leest u de wat het armoedebeleid voor het jaar 2011 gaat inhouden. In hoofdstuk 2 leest u de landelijke en lokale visie op armoedebeleid. De Deventer visie op armoedebestrijding is verder uitwerkt in een zevental uitgangspunten die de fundering vormen van het nieuwe beleid. In hoofdstuk 3 worden drie financiële scenario's voor het nieuwe armoedebestrijdingsbeleid weergegeven. In die financiële scenario's wordt voor 2011 een drietal mogelijke begrotingen weergegeven. Daarnaast wordt voor de jaren 2012 t/m 2014 een doorkijkje gegeven in mogelijke begrotingen voor het armoedebeleid.

2 Visie op nieuw armoedebeleid 2011

Zowel vanuit het rijk als vanuit de lokale politiek is een visie op armoedebeleid geformuleerd/te formuleren. Vanuit het nu nog demissionaire kabinet wordt aangesloten bij het Nationaal Actieplan Armoedebestrijding en Participatiebevordering 2008-2010. Het is niet duidelijk of het nieuwe kabinet zich ook zal verbinden aan voornoemd actieplan. Het college van de gemeente Deventer heeft zich in het coalitieakkoord 2010-2014 uitdrukkelijk uitgesproken over armoedebestrijding en participatiebevordering.

2.1 Landelijke visie op armoedebeleid

Er bestaan verschillende definities van armoede: een tekort aan geld, of onvoldoende mogelijkheden om deel te kunnen nemen aan de samenleving. Armoede en de beleving daarvan worden beïnvloed door inkomen, maatschappelijke deelname, opleidingsniveau, gezondheid, zelfredzaamheid, wonen en leefomgeving. Armoede kan ontstaan als mensen geen (goede) opleiding hebben genoten, met een laag inkomen tot gevolg. Hierdoor kunnen schulden sneller ontstaan. Een gebrekkige kennis van de Nederlandse taal en samenleving, gezondheidsproblemen of het verlies van een baan, het kunnen allemaal oorzaken van armoede zijn. Ook wisselende inkomsten, bijvoorbeeld van zelfstandigen of mensen die werken voor uitzendbureaus, kunnen leiden tot armoede. Vaak weten mensen in een armoedesituatie niet welke regelingen er zijn die hen kunnen helpen, of is er sprake van schaamte om er gebruik van te maken.

In het Nationaal Actieplan Armoedebestrijding en Participatiebevordering 2008-2010 zijn twee doelen geformuleerd:

- Inkomensondersteuning om financiële armoede te voorkomen;
- Verhindern dat armoede leidt tot sociaal isolement.

Verder geeft het actieplan als belangrijk onderdeel van armoedebestrijding aan dat kinderen gelijke kansen moeten krijgen om hun talenten te ontplooiën, ongeacht het inkomen van hun ouders. Arme kinderen moeten mee kunnen doen in de maatschappij. Daarom wordt er vanuit het rijk bij gemeenten sterk op aangedrongen dat er regelingen zijn voor kinderen wiens ouders een laag inkomen hebben (liefst in de vorm van bijstand in natura). Daarvoor heeft het rijk in 2008 en 2009 jaarlijks 40 miljoen euro extra aan gemeenten beschikbaar gesteld voor de bestrijding van armoede bij gezinnen met kinderen met een laag inkomen.

Een ander belangrijk element om armoede te bestrijden is om het gebruik van regelingen te stimuleren. Er is namelijk een groot aantal voorzieningen waarmee nog steeds grote groepen mensen niet bekend zijn of om andere redenen geen gebruik van maken. Om het gebruik te vergroten, kan gedacht worden aan het geven van betere voorlichting, het koppelen van bestanden, het vereenvoudigen van processen en het schrappen van overbodige regels. Uit de evaluatie van het armoedebeleid 2008-2010 bleek dat het bereik van de minimaregelingen in Deventer nog verbeterd kan worden. Lang niet iedereen uit de doelgroep maakt gebruik van de minimaregelingen.

2.2 Deventer visie op armoedebeleid

De gemeente Deventer hanteert de volgende definitie van armoede: "Armoede is een structureel gebrek aan materiële, sociale en culturele middelen of vaardigheden waardoor mensen zijn uitgesloten van de minimaal aanvaardbare levenspatronen¹." Uitgangspunt voor de definitie van armoede is dus het niet kunnen invullen van sociale en culturele behoeften wegens een ontoereikende financiële situatie. Deze strekking is eveneens terug te vinden in het coalitieakkoord:

"Werk en een zelfstandig inkomen blijven de basis van een ieders bestaan. Voor wie dit niet heeft kent Deventer een gericht re-integratiebeleid. We verhogen de prikkels om aan het werk te gaan en hulp te zoeken bij budgetbeheer als dat nodig is. Mensen moeten daar ook zelf hun verantwoordelijkheid in nemen. [...] We hebben een gericht armoedebeleid met vele voorzieningen zoals bijzondere bijstand en langdurigheidstoelage. Met Rechtop! en Stichting Leergeld voor de kinderen zorgen we ervoor dat ook mensen met lage inkomens mee kunnen blijven doen in de Deventer samenleving.[...]."

¹ Overgenomen uit het Nationaal actieplan ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting 2003, ministerie SZW en is voor Deventer geïntroduceerd in de Integrale Armoedenota 2008.

Hoewel de armoede in Deventer in 2009 is afgenomen, ondervindt ook Deventer de nadelige gevolgen van de recessie; veel mensen verliezen hun baan en zijn soms aangewezen op bijstand. Anderen hebben te maken met schulden en zijn gedwongen om rond te komen van enkele tientallen euro's per week. Juist voor deze mensen is het belangrijk dat er een vangnet is van lokale regelingen op het gebied van inkomensondersteuning en participatiebevordering. De gemeente Deventer heeft binnen het armoedebeleid een onderscheid gemaakt in inkomensondersteunende en participatiebevorderende maatregelen. Voor het nieuwe armoedebeleid wil de gemeente Deventer blijven inzetten op zowel inkomensondersteunende als participatiebevorderende maatregelen. Hieronder worden de uitgangspunten voor het nieuwe armoedebeleid genoemd en uitgewerkt.

2.3 Uitgangspunten voor nieuw armoedebeleid

Inkomensondersteunende maatregelen moeten onderdeel zijn van het lokale armoedebeleid. Daarnaast wordt ook "meedoen" in de maatschappij erg belangrijk gevonden. De eigen verantwoordelijkheid van mensen wordt door het college als speerpunt nadrukkelijk benoemd. Hieronder staan de uitgangspunten vermeld van het nieuwe armoedebeleid in het jaar 2011:

1. De eigen verantwoordelijkheid van de burger voorop
2. Inkomensondersteunende maatregelen bieden voor mensen met een laag inkomen.
3. Meedoen bevorderen van met name kinderen uit arme gezinnen.
4. Sociaal isolement doorbreken door vraaggericht te werken.
5. Wederkerigheid onderdeel laten zijn bij gebruik minimaregelingen.
6. Samenwerking verstevigen tussen verschillende organisaties op het gebied van armoedebestrijding en participatiebevordering.
7. Een integrale benadering van armoedebeleid.

Ad 1: De eigen verantwoordelijkheid van de burger voorop

Burgers zijn vooral zelf verantwoordelijk voor hun individuele bestaansonderhoud, hun leven en leefomstandigheden. Dit betekent niet dat achterstandssituaties altijd aan de mensen zelf verweten kunnen worden. Mensen kunnen zonder er iets aan te kunnen doen in een situatie van armoede terecht komen door oorzaken als ziekte, ontslag, faillissement, scheiding, ouderdom, etc. Ook de eisen van de maatschappij zijn veranderd, bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt. Niet iedereen is in staat om zich op eigen kracht aan te passen aan deze veranderingen. En toch blijft iedereen eerst zelf verantwoordelijk voor zijn of haar eigen leven. Ook al valt je niets te verwijten, je moet wel zelf iets aan je situatie doen².

In het coalitieakkoord 2010-2014 is door het college al aangegeven dat de eigen verantwoordelijkheid van de burger centraal staat in het re-integratie- en armoedebeleid. Het blijft primair de verantwoordelijkheid van de burger om in een eigen inkomen te voorzien. Van de burger wordt ook verwacht dat hij zelf de weg weet naar instanties en ook naar specifieke regelingen. Sommigen hebben daarbij hulp nodig. Deze hulp wordt mede geboden doordat allerlei instellingen in Deventer deze hulp bieden. De zogenaamde "kracht van de stad" is er belangrijk om het armoedebeleid succesvol te laten zijn. Mede door de hulp van instellingen kan bijvoorbeeld het gebruik/bereik van de minimaregelingen worden vergroot.

Ad 2: Inkomensondersteunende maatregelen bieden voor mensen met een laag inkomen

In Nederland is een sociaal vangnet gecreëerd voor mensen die niet of nauwelijks in hun eigen bestaan kunnen voorzien. Met de komst van een nieuw kabinet zal waarschijnlijk opnieuw de discussie gevoerd worden over de houdbaarheid van ons sociale zekerheidsstelsel en de houding/verantwoordelijkheid van de overheid en van individuele burgers hierin. Het is een feit van algemene bekendheid dat de landelijke inkomensregelingen geen vetpot zijn. Veel mensen hebben dan ook moeite om rond te komen en verkeren vaak meerdere jaren in een situatie van armoede³.

² Deze passage is overgenomen uit de nota 'Armoede- en participatiebeleid 2008-2011, deel II' van de gemeente Zwolle.

³ In het rapport 'uit de armoede werken' volgt dat 42% van de mensen die in 2004 een laag inkomen hadden, dit ook in de twee voorafgaande jaren hadden. Bij veruit de meesten (78%) van deze langdurig armen was in geen van de drie onderzochte jaren (2004, 2003, 2002) sprake van betaalde arbeid als belangrijkste inkomensbron. Veelal ging het om huishoudens met een bijstandsuitkering (56%) of om huishoudens met een arbeidsongeschiktheidsuitkering (12%). Van de mensen die in 2004 een laag inkomen had, verkeerde een percentage van bijna 30% een jaar of twee jaar later nog steeds in armoede.

Uit berekeningen van het Nibud voor 2011 blijkt dat alleenstaanden, alleenstaande ouders (met één kind) en gehuwden met en zonder kinderen er in koopkracht op achteruit gaan als zij een bijstandsuitkering hebben. Des te meer is het van belang dat er ook op lokaal niveau regelingen worden aangeboden die waar nodig voorzien in een aanvulling op het inkomen. De gemeente Deventer wil de mensen die dat nodig hebben daarom een financieel zetje in de rug (kunnen) geven. Door een verbetering van de inkomenspositie, wil de gemeente ervoor zorgen dat mensen eerder in staat en bereid zijn om mee te doen in de maatschappij. De gemeente Deventer wil daarom de langdurigheidstoeslag, duurzame gebruiksgoederenregeling, bijzondere bijstand en Salland Optimaal verzekering blijven aanbieden aan mensen met een laag inkomen.

Ad 3: Participatie bevorderen van met name kinderen uit arme gezinnen

Eén van de belangrijkste speerpunten van het armoedebeleid is om participatie te bevorderen van mensen met een laag inkomen. Juist deze doelgroep heeft geen (financiële) draagkracht om mee te kunnen doen aan de maatschappij. Daarom zullen participatiebevorderende regelingen binnen Rechten! en de subsidie voor Stichting Leergeld gecontinueerd worden. Aanwezige dubbelingen worden opgeheven. De Bijdrageregeling voor ouderen wordt daarom ondergebracht in de Rechten! Financiële regeling. Het bereik van de Rechten! Financiële Regeling zal – gezien de resultaten uit de evaluatie - verder omhoog gebracht kunnen worden.

Naast het belang van participatie van volwassenen en ouderen hecht de gemeente Deventer aan participatie van kinderen. Juist kinderen worden de dupe als hun ouders een laag inkomen hebben. De gemeente Deventer wil de komende jaren inzetten op het voorkomen van sociale uitsluiting bij kinderen. Immers, sociale uitsluiting heeft niet alleen betrekking op het niet kunnen deelnemen aan sport, cultuur en vrijetijdsactiviteiten, maar ook op andere zaken zoals andere kinderen niet kunnen uitnodigen voor verjaardagen, geen aanschaf van nieuwe kleren, wonen in een buurt waar voor kinderen weinig te doen is, gedrag vertonen dat maatschappelijk ongewenst wordt geacht, enzovoorts⁴. In dit kader zal specifieke aandacht besteed worden aan gezinnen, die zich in een minnelijk of wettelijk schuldregelingstraject bevinden, waarbij sprake is van een (groot) verschil in draaglast en inkomen.

Ook vanuit het rijk is extra aandacht voor kinderen in armoede. Mogelijk wordt de Wwb aangepast en worden gemeenten vanaf 2011 verplicht een verordening te maken voor het bevorderen van participatie van schoolgaande kinderen uit arme gezinnen⁵.

Ad 4: Sociaal isolement doorbreken door vraaggericht te werken

Binnen het armoedebeleid wordt deels aanbodgericht gewerkt (aanbod van de diverse minimaregelingen), maar steeds meer wordt er ook vraaggericht gewerkt. Dit wordt vooral toegepast binnen de Rechten! Beweging, maar bijvoorbeeld ook in de uitvoering van het geluksbudget. De methodiek van vraaggericht werken zal verder worden uitgewerkt in de relatie met andere beleidsterreinen. De vraag van de klant/het gezin en haar positie op de participatieladder is leidend voor de inzet van middelen. De vraaggerichte benadering in Rechten! blijkt een goede methodiek om mensen te activeren, juist mensen met een grote afstand tot reguliere voorzieningen en maatschappelijke activiteiten. De kracht van Rechten! en het geluksbudget is dat er goed naar de mensen wordt geluisterd. Op die manier wordt het sociaal isolement van mensen doorbroken en kunnen zij – ook al gaat het in kleine stapjes - meedoen in de maatschappij. Zuiver vraaggericht werken voorkomt investeringen in aanbod dat niet aansluit bij de vraag en is daarmee effectiever, efficiënter en kosten besparend.

Ad 5: Wederkerigheid onderdeel laten zijn bij gebruik minimaregelingen

In de beleidsperiode 2008-2010 functioneerden de inkomensondersteunende maatregelen onvoorwaardelijke en los van de gewenste participatiebevorderende maatregelen. In het nieuwe beleid wordt een betere koppeling tussen deze regelingen tot stand gebracht.

⁴ De definitie van sociale uitsluiting komt uit het rapport 'Sociale uitsluiting bij kinderen: omvang en achtergronden', Sociaal Cultureel Planbureau april 2010.

⁵ De verordening is een voortvloeisel uit het amendement Spekman/Blanksma (Kamerstukken II 2009/10, 24515, nr. 181) om gemeenten met ingang van 2011 financieel af te rekenen door een korting door te voeren op het gemeentefonds als zij onvoldoende bijdragen aan de rijksdoelstelling om het aantal kinderen uit arme gezinnen dat maatschappelijk niet meedoet om financiële redenen met de helft terug te dringen.

Wederkerigheid, zal daarbij, in aansluiting op de Wwb een nadrukkelijk onderdeel worden in relatie tot het gebruik maken van minimaregelingen.

Iemand die langdurigheidtoeslag of bijzondere bijstand aanvraagt, kan bijvoorbeeld ook in contact gebracht worden met de Rechetop! financiële Regeling en de Rechetop! Beweging of – wanneer er kinderen zijn – met Stichting Leergeld. Zij worden gestimuleerd om naast de financiële compensatie ook maatschappelijk actief te worden, zonder dat het een verplichtend karakter in zich draagt. Verder kan gedacht worden om de mensen met een hoger inkomen die binnen de Rechetop! Beweging actief zijn een extra (financiële) bijdrage te vragen voor de activiteiten.

Ad 6: Samenwerking verstevigen tussen verschillende organisaties op het gebied van armoedebestrijding en participatiebevordering

De komende jaren zal ingezet worden op samenwerking tussen verschillende partners in de stad, zoals Sallcon, Cambio, Raster, gemeente (Werk en Inkomen, BAD) en instellingen die zich in Deventer bezig houden met armoedeproblematiek en participatiebevordering. Deze verbindingen zullen worden versterkt door koppelingen aan te brengen binnen begrotingsprogramma's en begrotingsproducten. Door gebruik te maken van de kracht van de stad, kan de gemeente zichzelf ook meer opstellen als regisseur van het geheel, hetgeen aansluit op de kerntaken van de gemeente.

In de afgelopen beleidsperiode zijn er al samenwerkingsvormen ontstaan tussen Rechetop! en St. Leergeld, Cliëntenraad, Meester Geertshuis, J.P. van de Bent Stichting, Raster etc. De samenwerking tussen Rechetop! en Raster kan verder geïntensiveerd worden, zeker als het vraaggericht werken meer en meer een rol gaat spelen in de dienstverlening en het organiseren van activiteiten. Juist daarbij dient aangesloten te worden bij de projecten in de wijken.

Daarnaast functioneert Rechetop! regelmatig al als tussenstation voor andere organisaties. Ook zou gewerkt worden aan het realiseren van een gezamenlijke frontoffice (bijvoorbeeld tussen Rechetop! en Stichting Leergeld).

Ad 7: Een integrale benadering van armoedebeleid

In de Integrale Armoedenota 2008 is een aanzet gegeven voor het integraal maken van armoedebeleid. Immers, armoede bestaat niet alleen uit het hebben van te weinig geld. Alle aanpalende beleidsterreinen rondom armoede, zoals werk en inkomen, schuldhelpverlening, maatschappelijke participatie, samenlevingsopbouw, scholing, laaggeletterdheid, gezondheid en huisvesting moeten met elkaar in samenhang gezien worden. In de Integrale Armoedenota 2008 is een visie beschreven om de belemmering tussen en binnen de verschillende regelingen op te heffen (zoals Wet werk en bijstand (Wwb), Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening voor jonggehandicapten (WAJONG) etc.). De toepassing van deze uitgangspunten zullen de komende periode voortvarend ter hand worden genomen. Daarbij wordt gewerkt aan het vereenvoudigen van aanvraagprocedures van de verschillende regelingen en het verbinden van regelingen en procedures.

Zo zal er specifiek aandacht besteed worden aan de koppeling tussen armoedebeleid en de Wmo. Binnen beide beleidsterreinen staat centraal dat mensen optimaal gestimuleerd worden om te kunnen deelnemen aan de samenleving. Aan het college zullen voorstellen worden gedaan voor de ontwikkeling van samenhang tussen Wwb, armoedebeleid en Wmo. Daarbij zullen drie wijken in Deventer - waar veel armoede is en waar weinig gebruik wordt gemaakt van minimaregelingen - worden betrokken in deze voorstellen.

Binnen het armoedebeleid ligt de nadruk op maatschappelijke participatie. Daarbij zijn de activiteiten niet primair gericht op de uitstroom naar werk, maar dit kan wel een positief neveneffect zijn. Om de aansluiting met andere beleidsterreinen te bevorderen zal binnen het armoedebeleid (m.n. binnen Rechetop!) de participatieladder geïntroduceerd worden.

Daardoor kan binnen Rechetop! meer aandacht komen voor de ontwikkelingsmogelijkheden van onder andere de ambassadeurs. Inzet van evc's (eerder verworven competenties) zal daarvoor worden onderzocht.

3 Financiële scenario's voor nieuw armoedebeleid 2011

De in voorgaande uitgangspunten genoemde doelstellingen zijn uitgewerkt in een drietal scenario's. Per scenario wordt aangegeven welke ingrepen en uitgangspunten van toepassing zijn. In die financiële scenario's wordt voor 2011 een drietal mogelijke begrotingen weergegeven. Daarnaast wordt voor de jaren 2012 t/m 2014 een doorkijkje gegeven in mogelijke begrotingen voor het armoedebeleid.

3.1 Scenario 1: Ongewijzigde voortzetting van beleid

In het eerste scenario wordt uitgegaan van een budget waarbij het huidige beleid (2008-2010) wordt voortgezet.

Scenario 1. (Voortzetten huidig beleid, zonder ingrijpen)

Uitgangspunten

- Ongewijzigd beleid
- Geen internetabbonementen (waren tijdelijke middelen)
- € 100.000 tijdelijke middelen t.b.v. Bijdrageregeling opgenomen als structureel
- Geen rekening gehouden met stijging aanvragen etc.

| Onderwerp/regeling | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|---|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| Lasten | | | | |
| Bijdrageregeling | 260.000 | 260.000 | 260.000 | 260.000 |
| Cliëntenraad | 20.000 | 20.000 | 20.000 | 20.000 |
| Communicatie | 25.000 | 25.000 | 25.000 | 25.000 |
| Dzgg | 220.000 | 220.000 | 220.000 | 220.000 |
| Incidentele subsidies | 37.000 | 37.000 | 37.000 | 37.000 |
| Senioren agenda | | | | |
| Indiv. bijz.bijst. | 1.450.000 | 1.450.000 | 1.450.000 | 1.450.000 |
| langdurigheidstoelage | 475.000 | 475.000 | 475.000 | 475.000 |
| Onderzoekskosten | 5.000 | 5.000 | 5.000 | 5.000 |
| Project ouderen (Focus) | 30.000 | 30.000 | 30.000 | 30.000 |
| Rechttop: | 450.000 | 450.000 | 450.000 | 450.000 |
| - huisv.kosten en personeel | | | | |
| - fin regeling | | | | |
| - beweging | | | | |
| Overheveling bijdragereg. naar rechttop | | | | |
| Salland optimaal | 150.000 | 150.000 | 150.000 | 150.000 |
| St.leergeld | 300.000 | 300.000 | 300.000 | 300.000 |
| uitvoeringskosten | 62.000 | 62.000 | 62.000 | 62.000 |
| VluchtelingenWerk | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Internetabbonementen | | | | |
| Totaal Lasten | 3.484.000 | 3.484.000 | 3.484.000 | 3.484.000 |
| Baten | | | | |
| putting i.deel | -618.200 | -618.200 | -618.200 | -618.200 |
| Kader | -2.303.800 | -2.303.800 | -2.303.800 | -2.303.800 |
| Totaal Baten | -2.922.000 | -2.922.000 | -2.922.000 | -2.922.000 |
| Tekort | 562.000 | 562.000 | 562.000 | 562.000 |

3.2 Scenario 2: budgetneutraal beleid

In het tweede scenario wordt het beleid gewijzigd in een budgetneutrale variant en neemt de beschikbare financiën als uitgangspunt en grijpt in op de algemene uitgangspunten met betrekking tot de toepasselijkheid van de onderscheiden regelingen en activiteiten.

Scenario 2. (Binnen kaders huidige begroting)

Uitgangspunten

- Gewijzigd beleid
- Bijdrageregeling voor activiteiten voor ouderen vervalt
- Criteria voor Duurzame gebruiksgoederenregeling gelijktrekken aan langdurigheidstoelage, d.w.z. inkomensgrens naar 100% toep. bijstandsnorm en 5 jaar referentieperiode.
- Toename binnen Rechttop! Fin. regeling a.g.v. voormalig cliënten Bijdrageregeling
- Meerjarige afbouw De Stentor
- Beperkte opbouw van middelen t.b.v. internetabbonementen
- € 100.000 tijdelijke middelen t.b.v. Bijdrageregeling opgenomen als structureel
- Geen rekening gehouden met stijging aanvragen etc.
- € 300.000 besparing op bijzondere bijstand (m.n. bewindvoeringskosten, inrichtingskosten)

| Onderwerp/regeling | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|--|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| Lasten | | | | |
| Bijdrageregeling | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Cliëntenraad | 20.000 | 20.000 | 20.000 | 20.000 |
| Communicatie | 10.000 | 10.000 | 10.000 | 10.000 |
| Dzgg | 100.000 | 100.000 | 100.000 | 100.000 |
| Incidentele subsidies | 25.000 | 25.000 | 25.000 | 25.000 |
| Senioren agenda | 12.000 | 12.000 | 12.000 | 12.000 |
| Indiv. bijz.bijst. | 1.148.000 | 1.148.000 | 1.148.000 | 1.148.000 |
| langdurigheidstoelage | 480.000 | 480.000 | 480.000 | 480.000 |
| Onderzoekskosten | 5000 | 5000 | 5000 | 5000 |
| Project ouderen (Focus) | 40.000 | 40.000 | 40.000 | 40.000 |
| Rechttop: | | | | |
| - huisv.kosten en personeel | 150.000 | 150.000 | 150.000 | 150.000 |
| - fin regeling | 200.000 | 200.000 | 200.000 | 200.000 |
| - beweging | 75.000 | 50.000 | 25.000 | 0 |
| Overheveling bijdragereg. naar rechttop | 120.000 | 120.000 | 120.000 | 120.000 |
| Salland optimaal | 150.000 | 150.000 | 150.000 | 150.000 |
| St.leergeld | 300.000 | 300.000 | 300.000 | 300.000 |
| uitvoeringskosten | 62.000 | 62.000 | 62.000 | 62.000 |
| VluchtelingenWerk | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Internetabbonementen | 25.000 | 50.000 | 75.000 | 100.000 |
| Totaal Lasten | 2.922.000 | 2.922.000 | 2.922.000 | 2.922.000 |
| Baten | | | | |
| putting i.deel | -618.200 | -618.200 | -618.200 | -618.200 |
| Kader | -2.303.800 | -2.303.800 | -2.303.800 | -2.303.800 |
| Totaal baten | -2.922.000 | -2.922.000 | -2.922.000 | -2.922.000 |
| Totaal | 0 | 0 | 0 | 0 |

3.3 Scenario 3: Gewijzigd beleid, inclusief wensen Clientenraad

In het derde scenario wordt gewijzigd beleid ingevoerd, waarbij zoveel mogelijk aan de wensen van de Clientenraad wordt tegemoet gekomen⁶. Zie hiervoor bijlage 1.

Scenario 3. (incl. wensen cliëntenraad)

Uitgangspunten

- Gewijzigd beleid
- Bijdrageregeling voor activiteiten voor ouderen vervalt
- Criteria voor Duurzame gebruiksgoederenregeling gelijkrekken aan langdurigheidstoeslag, d.w.z. inkomensgrens naar 120% toep. bijstandsnorm en 5 jaar referentieperiode.
- Toename binnen Rechttop! Fin. regeling a.g.v. voormalig cliënten Bijdrageregeling
- Meerjarige afbouw De Stentor
- Project internetabonnementen voor volledige doelgroep (50% bereik)
- € 100.000 tijdelijke middelen t.b.v. Bijdrageregeling opgenomen als structureel
- Geen rekening gehouden met stijging aanvragen etc.
- € 300.000 besparing op bijzondere bijstand (m.n. bewindvoeringskosten, inrichtingskosten)

| Onderwerp/regeling | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|-----------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| Lasten | | | | |
| Bijdrageregeling | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Cliëntenraad | 20.000 | 20.000 | 20.000 | 20.000 |
| Communicatie | 10.000 | 10.000 | 10.000 | 10.000 |
| Dzgg | 220.000 | 220.000 | 220.000 | 220.000 |
| Incidentele subsidies | 25.000 | 25.000 | 25.000 | 25.000 |
| Senioren agenda | 12.000 | 12.000 | 12.000 | 12.000 |
| Indiv. bijz.bijst. | 1.148.000 | 1.148.000 | 1.148.000 | 1.148.000 |
| langdurigheidstoeslag | 1.090.000 | 1.090.000 | 1.090.000 | 1.090.000 |
| Onderzoekskosten | 5000 | 5000 | 5000 | 5000 |
| Project ouderen (Focus) | 40.000 | 40.000 | 40.000 | 40.000 |
| Rechttop: | | | | |
| - huisv.kosten en personeel | 150.000 | 150.000 | 150.000 | 150.000 |
| - fin regeling | 200.000 | 225.000 | 275.000 | 300.000 |
| - beweging | 100.000 | 75.000 | 25.000 | 0 |
| Overheveling | | | | |
| Bijdragereg. naar rechttop | 120.000 | 120.000 | 120.000 | 120.000 |
| Salland optimaal | 150.000 | 150.000 | 150.000 | 150.000 |
| St.leergeld | 300.000 | 300.000 | 300.000 | 300.000 |
| uitvoeringskosten | 62.000 | 62.000 | 62.000 | 62.000 |
| VluchtelingenWerk | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Internetabonnementen | 350.000 | 350.000 | 350.000 | 350.000 |
| Totaal Lasten | 4.002.000 | 4.002.000 | 4.002.000 | 4.002.000 |
| Baten | | | | |
| putting i.deel | -618.200 | -618.200 | -618.200 | -618.200 |
| Kader | -2.303.800 | -2.303.800 | -2.303.800 | -2.303.800 |
| Totaal Baten | -2.922.000 | -2.922.000 | -2.922.000 | -2.922.000 |
| Tekort | 1.080.000 | 1.080.000 | 1.080.000 | 1.080.000 |

⁶ Daar waar de wensen voor het armoedebeleid gevolgen hebben voor de begroting van het armoedebeleid, zijn deze meegenomen in het derde scenario. Kwijtschelding van gemeentelijk belastingen valt niet onder het armoedebeleid en dit geldt ook voor het maken van beleid voor het wachtlijstbeheer binnen het BAD. Overheveling van kosten voor bijzondere bijstand naar de Salland Optimaal Verzekering wordt reeds gedaan, maar niet alle kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt verstrekt, zijn medisch van aard.

Bijlage 1: Aanbevelingen Clientenraad nieuw armoedebeleid

Over het armoedebeleid 2008-2010 is de Stichting Cliëntenraad redelijk tevreden. Over het vorig vastgestelde beleid de Clientenraad het idee dat de beschikbare middelen optimaal zijn ingezet.

Rechttop en Stichting Leergeld

- Project 'Rechttop!' is erg belangrijk om te behouden, aangezien meedoen! centraal staat.
- Voortzetting van het project 'verstrekking gratis internetabonnementen voor kinderen' en uitbreiding van het project naar de gehele doelgroep (alleenstaanden en gehuwden/samenwonende zonder kinderen).
- De doelgroep laten kiezen uit een abonnement op de Stentor of een internet aansluiting.
- De intake van cliënten voor Rechttop! en Stichting Leergeld kan wellicht centraal plaatsvinden. Rechttop! beschikt over een pand waar mensen binnen kunnen lopen voor vragen.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

- Kwijtschelding voor waterschapsbelasting moet gelijk getrokken worden voor alle inwoners van Deventer. Nu vallen de inwoners van De Worp onder een ander waterschap en krijgen geen kwijtschelding, terwijl andere inwoners van Deventer onder waterschap Groot Salland vallen en wel (gedeeltelijke) kwijtschelding kunnen krijgen.

Langdurigheidstoeslag

- Inkomensgrens van de langdurigheidstoeslag oprekken naar 120% van de toepasselijke bijstandsnorm, zodat een grotere doelgroep (waaronder werkende armen) ook bereikt worden.

Salland Optimaal

- Uitbreiding van de polis is gewenst. Vaak moet er bijzondere bijstand aangevraagd worden om de kosten voor de cliënten te dekken omdat deze niet in het pakket van Salland zitten.

Abonnement Bibliotheek

- Het abonnement voor de Bibliotheek ongewijzigd handhaven, omdat dit de snelste manier is om de doelgroep aan te laten sluiten op informatie voorzieningen.

Schuldhelpverlening

- Beleid maken op het wachtlijstbeheer binnen het BAD.

Overig

- Persoonlijke benadering van de klant (maatwerk) moet hoog in het vaandel staan. Op die manier kan ook het niet-gebruik worden tegengegaan.